

Estratègies d'avaluació digital en temps de la IAG

La irrupció de la IAG permet a l'estudiantat completar activitats sense necessàriament acreditar els coneixements o les habilitats que es volen avaluar. Això desafia directament la validesa de l'avaluació, ja que el professorat no pot tenir la certesa que les produccions presentades són genuïnament elaborades per l'estudiant.

Per això, a continuació es presenta un ventall d'estratègies d'avaluació digital per incorporar al disseny d'assignatures amb l'objectiu d'assegurar la identitat i l'autoria en l'avaluació contínua. Aquestes estratègies haurien de ser revisades i aplicades no només a escala d'assignatura, sinó també des d'una perspectiva de programa, per garantir una acreditació rigorosa i l'assoliment efectiu de les competències i els resultats d'aprenentatge bàsics de la titulació.

Estratègia	Àmbit d'aplicació	Respecte a la IAG
Mecanismes de supervisió en línia 	Assignatura Programa	Sistema dissenyat per supervisar de manera segura i fiable l'activitat global de l'estudiant durant una prova en línia. Aquest programari es pot aplicar en proves finals, amb l'objectiu de garantir l'equitat, preservar la credibilitat del procés d'avaluació i assegurar el compliment dels estàndards d'integritat acadèmica per part de l'estudiantat. Exemple d'aplicació: podem validar l'assoliment de competències i resultats d'aprenentatge d'aquelles activitats en què hem permès un ús explícit de la IAG a través de preguntes específiques a la prova final.
Defenses síncrones i entrevistes de contrast 	Activitat Assignatura Programa	Aquesta estratègia permet confirmar, a través de preguntes específiques i contrastades, que la persona que presenta el treball és efectivament qui l'ha elaborat. Aquestes defenses obliguen l'estudiant a demostrar comprensió profunda, capacitat d'argumentació i domini dels continguts. El professorat pot explorar aspectes concrets del procés de creació, decisions preses, dificultats trobades o justificació d'enfocaments, cosa que permet detectar incoherències o respostes superficials que podrien indicar una autoria no genuïna. Exemple d'aplicació: aquesta estratègia es pot utilitzar de manera formal en els treballs finals o sense planificar quan se sospita de conducta irregular respecte de l'ús d'eines d'IA generativa en una assignatura.
Activitats orals asíncrones 	Activitat Assignatura Programa	Les activitats orals asíncrones adquireixen un valor afegit en el context actual, marcat per l'ús creixent de la IAG en les activitats d'aprenentatge. Davant la possibilitat que l'estudiantat utilitzi aquestes eines des del punt de vista finalista per generar textos o respostes automàtiques, la prova oral esdevé una estratègia docent essencial per verificar la comprensió de coneixements i l'adquisició de competències per part de l'estudiantat. Aquesta estratègia es pot aplicar en aquelles activitats en què l'ús de la IA pot fer la major part de la tasca o, de manera estratègica, en aquelles assignatures en què es tractin coneixements, habilitats o competències primordials del programa. Exemple d'aplicació: plantejar una activitat oral asíncrona en què es demana a l'estudiantat la reflexió sobre les decisions preses durant el procés de resolució d'una activitat concreta. Es pot demanar que aquesta reflexió sigui en format de vídeo o text, ja que l'eina de proves (quizzes) de l'aula permet la supervisió de la generació d'aquest text a través de l'espai <u>Modera</u> .
Avaluació progressiva 	Assignatura	Aquesta estratègia permet orientar l'avaluació de l'assignatura cap al procés d'aprenentatge més que cap al producte final. En aquest sentit, l'avaluació se centra en la manera com es desenvolupa el pensament de l'estudiantat, les decisions que es prenen o les habilitats que es van assolint al llarg del temps. A més, connectar activitats al llarg del temps permet dissenyar cadenes d'evidències per verificar l'autoria i la coherència, i això possibilita la detecció dels canvis sobtats o injustificats respecte a la qualitat dels treballs de l'estudiantat si fas un ús no controlat d'eines d'IAG. Exemple d'aplicació: l'estratègia de <i>feedback</i> anomenada <u>reelaboració d'una activitat</u> pren una rellevància especial quan les activitats d'avaluació contínua poden implicar l'ús d'IAG. A través de la planificació d'una entrega en la meitat de l'activitat, en què l'estudiantat rep <i>feedback</i> i millora el seu treball de cara al lliurament final, es reforça l'autenticitat i l'autoria del seu aprenentatge i s'evidencia la progressió que fa.
Coavaluació 	Activitat	La incorporació de la coavaluació a les assignatures és una eina poderosa per avaluar competències reals, fins i tot en un context on es permet l'ús de la IAG. Això passa perquè la coavaluació no es limita a valorar un producte final, sinó que posa l'accent en la comprensió profunda del contingut, de la capacitat de detectar detalls rellevants i de connectar-los amb els criteris d'avaluació que l'estudiantat demostra quan dona <i>feedback</i> als altres. A més, fomenta el desenvolupament d'habilitats essencials en un entorn amb IAG, com ara el pensament crític, la capacitat d'anàlisi i la reflexió argumentada, i converteix l'estudiantat en agent actiu en l'avaluació. Exemple d'aplicació: plantejar la coavaluació d'una activitat amb una càrrega significativa d'ús d'IAG (com textos, resums o propostes visuals) a partir d'una rúbrica a l'aula, on l'estudiantat hagi de valorar-ne la qualitat i l'adequació segons cada criteri amb justificacions concretes, relacionades amb evidències recollides en el procés de treball del company avaluat i, fins i tot, una reflexió sobre l'ús que aquest ha fet de les eines d'IAG.
Metacognició 	Activitat	Incorporar la reflexió metacognitiva implica demanar a l'estudiantat que justifiqui explícitament les decisions preses amb l'ús de la IAG i que reflexioni sobre els aprenentatges assolits aportant evidències concretes, com ara els prompts utilitzats o les interaccions mantingudes amb les eines d'IA. Aquesta reflexió es pot recollir mitjançant activitats d'autoavaluació, portafolis, diaris d'aprenentatge o altres instruments similars, i és especialment recomanable integrar-la en activitats d'avaluació contínua que permetin (o promoguin) l'ús de la IAG al llarg del seu desenvolupament. Exemple d'aplicació: incorporar la tasca d'autoavaluació en les activitats on es demana un ús intensiu de la IAG per part de l'estudiantat. Aquesta autoavaluació pot incloure la reflexió sobre les estratègies que ha posat en pràctica, les dificultats trobades, les decisions preses al llarg del procés i com ha gestionat l'ús d'eines d'IAG. Si escau, es poden demanar evidències de les interaccions fetes amb les eines mitjançant el recull dels <i>prompts</i> utilitzats i les respostes obtingudes. També es pot demanar que identifiqui què milloraria o què faria diferent en futures ocasions.
Avaluació autèntica 	Activitat Assignatura	Crear activitats basades en contextos personals, experiències pròpies o entorns específics fa que sigui difícil o limita l'ús finalista de la IAG i fomenta la construcció de significat personal. Per tant, es poden plantejar tasques o activitats d'avaluació contínua on es demanin reflexions sobre experiències pròpies, pràctiques personals i contextos locals en relació amb l'àrea de coneixement de l'assignatura. Exemple d'aplicació: plantejar una activitat en què es demani a l'estudiantat descriure una situació viscuda en un entorn professional, formatiu o quotidià, tot aportant algun tipus d'evidències (fotografies, documents, etc.), i analitzar-la a partir dels conceptes treballats. Es pot demanar que l'estudiantat identifiqui com va actuar, què va aprendre de l'experiència i com aplicaria ara aquest coneixement amb una nova mirada. També es pot demanar que justifiqui si ha fet servir eines d'IAG durant la reflexió i amb quina finalitat ho ha fet.
Preguntes aleatòries 	Activitat	L'ús de preguntes aleatòries mitjançant bancs de preguntes per crear qüestionaris a l'aula virtual és una estratègia eficaç per reforçar l'autoria dels treballs presentats per l'estudiantat. Aquesta tècnica consisteix a configurar les activitats d'avaluació de manera que cada estudiant rebi una combinació diferent de preguntes o enunciats, dins d'un mateix conjunt de criteris d'avaluació. Aquesta variabilitat, aplicada tant en activitats d'avaluació contínua (AC) com en proves d'avaluació final (PAF), obliga l'estudiant a interpretar i respondre de manera específica a un enunciat que no pot ser compartit de manera exacta. Exemple d'aplicació: plantejar una activitat d'avaluació contínua a través d'un qüestionari a l'aula amb limitació de temps. Aquesta variabilitat i limitació del temps dificulta l'ús d'eines d'IAG i permet validar els aprenentatges de l'estudiantat.